

Öğrenci Sinizmi: Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeğini Türkçe'ye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Analizi*

Student Cynicism: A Study of Adaptation, Validity and Reliability of Cynical Attitudes toward College Scale*

Gamze KASALAK, Mehmet ÖZCAN

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, Brockway, Carlson, Jones ve Bryant (2002) tarafından geliştirilen “Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeği”nin Türkçeye uyarlamasına yönelik geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarını gerçekleştirmektir. Çalışma grubu 1’de, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören 3. sınıf öğretmen adayları yer almakta olup; ölçeğin Türkçe formu ile İngilizce formu arasındaki tutarlılığı belirlemek için dilsel eşdeğerlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu 2’de ise, uygun örnekleme yöntemi esas alınarak belirlenen ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi, İngiliz Dili, Matematik, Okul Öncesi, Sınıf, Sosyal Bilgiler ve Türkçe Eğitimi ile Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı 3. ve 4.sınıflarında öğrenim gören öğretmen adayları yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeği’nin öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye yönelik sinizm tutumlarını değerlendirmede uygun bir veri toplama aracı olduğu söylenebilir. Bu araştırma kapsamında öğrenci sinizmi kavramı ulusal literatüre tanıtılmış olup; öğrencilerin üniversitelere yönelik sinik tutumlarını değerlendirmede kullanılabilecek bir ölçeğin Türkçeye uyarlaması ile geçerlik ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenci Sinizmi, Sinik Tutumlar, Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar, Yükseköğretim, Öğretmen Adayları

ABSTRACT

The aim of this study is to carry out the validity and reliability study, and the adaptation of the “Cynical Attitudes towards Collage Scale” to Turkish developed by Brockway, Carlson, Jones and Bryant (2002). Study group 1 includes the linguistic equivalence study conducted to determine the consistency between the Turkish and the English form of Cynical Attitudes toward College Scale. The study group 1 constitutes 3rd grade teacher candidates of English Language Teaching Department at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University in the academic year of 2016-2017. In study group 2 constitutes teacher candidates who are studying in the 3rd and 4th grades of Education Faculty departments of Science Education, English Language Teaching, Mathematics Education, Early Childhood Education, Elementary Education, Social Science Education, Turkish Language Education and Psychological Counseling and Guidance at Akdeniz University in the academic year of 2016-2017 who were determined based on convenience sampling method. Based on the findings, it can be said

*Bu çalışma 26. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi’nde (20-23 Nisan 2017, Antalya, Türkiye) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

*This study was presented at the 26th International Conference on Educational Sciences (May 07-09, 2017, Gaziantep, Turkey) as an oral presentation.

Gamze KASALAK (✉)

ORCID ID: 0000-0002-5084-0054

Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Antalya, Türkiye
Akdeniz University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Antalya, Turkey
gamzekalagan@akdeniz.edu.tr

Mehmet ÖZCAN

ORCID ID: 0000-0002-5451-0773

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Nevşehir, Türkiye
Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Nevşehir, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 30.04.2017

Kabul Tarihi/Accepted : 25.11.2017

that the Cynical Attitudes toward College Scale is a data collection tool suitable for assessing cynical attitudes towards a higher education institution of students. Students who are studying in academic units of other higher education institutions can use this scale, which is adapted based on the view of students of a state university education faculty.

Keywords: Student Cynicism, Cynical Attitudes, Cynical Attitudes towards College, Higher Education, Teacher Candidate

GİRİŞ

Felsefe (Ulaş, 2002), din (Haçerlioğlu, 1993), politik bilimler (Rosenthal ve Van Schendelen, 1977; akt. Schyns, Nuus ve Dekker, 2004), sosyoloji (Goldner, Ritti ve Ference, 1977), psikoloji (Barefoot, ve ark., 1989; O’Hair ve Cody, 1987) ve yönetim (Andersson ve Bateman, 1997; Bedian, 2007; Brandes, 1997; Dean, Brandes ve Dharwadkar, 1998) gibi sosyal bilimlerin farklı disiplin alanlarında tanımlanan sinizm kavramı, örgütsel düzeyde atfetme, beklenti, duygusal olaylar, sosyal değişim, sosyal güdülenme ve tutum kuramlarının (Brown ve Cregan, 2008; Dean, Brandes ve Dharwadkar, 1998; Eaton, 2000; Johnson ve O’Leary Kelly, 2003; Reichers, Wanous ve Austin, 1997; Vance, Brooks ve Tesluk, 1996; akt. Stanley, 1998) temeline dayalı olarak 1980’li yılların sonunda Kanter ve Mirvis (1989) tarafından gerçekleştirilen araştırmalarla birlikte yaygınlaşmaya başlamıştır. Eğitim örgütlerine yansımaları ise, 2000’li yılların başında çalışma grupları öğretmenler (James, 2005; Kalağan ve Güzeller, 2010; Qian ve Daniels, 2008;), okul yöneticileri (James, 2005), eğitim denetmenleri (Arabacı, 2010) ve öğrencilere yönelik (Eaton, 2000; Pitre, 2004) araştırmalar ile gelişme göstermiştir.

Kuramsal temelleri Tinto’nun entegrasyon modeline dayalı olarak geliştirilen öğrenci sinizmi kavramı, öğrencilerin karşılanamayan beklentilerden kaynaklanan hayal kırıklığı ve olumsuz olarak değerlendirilen inançlarla nitelendirilen bir tutum olarak tanımlanmaktadır (Tinto, 1993; Brockway, et al., 2002). Bu tutum, genel-makro düzeyde üniversite deneyime ve özel-mikro düzeyde ise üniversite ortamına yöneliktir. Başka bir deyişle, öğrencilerin üniversite deneyimi ve üniversite çevrelerine yönelik beklentilerinin karşılanmaması sonucunda oluşan olumsuz inançlar ve hayal kırıklığı hissi öğrenci sinizmi olarak ifade edilebilir (Zuffo, Maiolo & Cortini, 2013). Wei, Wang ve MacDonald (2015) ise, öğrencilerin üniversite deneyimlerinin farklı yönleri hakkında sahip oldukları olumsuz tutumları, öğrenci sinizmi olarak tanımlamışlardır. Öğrenci sinizmi kavramıyla sinik tutuma sahip öğrenci özelliklerine de odaklanılmaktadır. Buna göre, sinik tutuma sahip bir öğrencinin akademik çevresinden beklentileri ile algıladığı gerçeklik arasında bir uyumsuzluk söz konusudur (Brockway et al., 2002). Başka bir deyişle, öğrencinin üniversitesiyle ilgili gerçekçi olmayan beklentilere ve yanlış algılamalara sahip olduğundan bahsedilebilir. Ayrıca başkalarını yalancı, bencil ve ilgisiz olarak görme, başkalarının güdülerini sorgulama, insan ilişkilerinde dikkatli olma ve güven duymama, başkaları tarafından kendilerine yüklenen taleplere gücenme özelliğinden de söz edilebilir (Barefoot et al., 1989; Brandes, 1997; Mirvis & Kanter, 1991; O’Hair & Cody, 1987).

Brockway ve ark. (2002), öğrenci sinizmini akademik sinizm, sosyal sinizm, politik sinizm ve kurumsal sinizmden meydana

gelen bir yapı olarak tanımlamışlar ve akademik sinizm ve sosyal sinizm boyutlarını Tinto’nun entegrasyon modeline dayandırmışlardır. Tinto (1993), öğrencilerin katılım gösterecekleri mikro düzeydeki üniversite ortamlarının dahi öğrencileri etkilediğini ifade etmiştir. Mikro düzeydeki üniversite ortamı (çevresi) akademik ve sosyal mikro-çevre olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Akademik mikro-çevre ile sınıf ve program gibi değişkenlere, sosyal mikro-çevre ile de kampus içinde var olan sosyal olanaklara vurgu yapılmıştır (Tinto, 1993). Bu doğrultuda Brockway ve ark. (2002), öğrencilerin akademik çevreleri (akademik sinizm) ile sosyal çevrelerine (sosyal sinizm) yönelik sinik tutumlar gösterebileceklerini savunmuştur. Sosyal sinizm, aynı ya da farklı fakülte öğrencileri arasında ortaya çıkan sosyal ilişkiler, sosyal etkinliklerin miktarı ve kalitesi hakkındaki öğrenci algılarına; akademik sinizm ise, öğrencilerin öğretim ve değerlendirme yöntemlerine odaklanmaktadır (Zuffo, Maiolo & Cortin, 2013). Öğrenci sinizmini oluşturan bir diğer boyut ise politik sinizmdir (Long, 1977; Vance, Brooks & Tesluk, 1996; Wanous, Reichers & Austin, 1994; Brockway et al., 2002). Politik sinizm ile öğrencilerin üniversite yönetimine, yöneticilerin liderlik stillerine ve davranışlarına, kurum içindeki yönetmeliklere, kararlara, düzenlemelere ve kurallara yönelik sinik tutumlarına vurgu yapılmakta (Brockway et al., 2002), akademik politikaların tutarlılığı ve etkililiği incelenmektedir (Zuffo, Maiolo & Cortin, 2013). Kanter ve Mirvis (1989)’e göre öğrenci sinizminin son boyutu ise kurumsal sinizmdir. Bu boyut diğer boyutlara göre daha geniş bir etmen olup, öğrencilerin olumsuz üniversite deneyimleri sonucunda ortaya çıkmakta (Brockway et al., 2002); öğrencilerin genel akademik çevre hakkındaki genel izlenimlerini ve memnuniyet durumlarını belirlemeyi amaçlamaktadır (Zuffo, Maiolo & Cortin, 2013). Sonuç olarak, öğrenci sinizmini oluşturan akademik, sosyal ve kurumsal sinizm boyutları ile doğrudan, politik sinizm boyutu ile dolaylı olarak üniversiteye yönelik özelliklere odaklanıldığından bahsedilebilir.

Öğrenci sinizminin öğrencilerin inanç, duygu ve davranışları üzerinde çeşitli olumsuz etkileri olabilir. Öğrencilerin akademik ortamlarından zihinsel (psikolojik) ya da fiziksel olarak geri çekilme davranışlarında bulunmaları, akademik ve sosyal açıdan akademik ortamlara katılımda eksiklik yaşamaları, üniversite yönetiminin aldığı kararlardan memnuniyetsizlik duymaları (Brockway ve ark., 2002), üniversite çevresine yönelik endişe hissetmeleri ve güvensizlik duymaları (Zuffo, Maiolo ve Cortin, 2013) ve üniversite yönetimine karşı oluşan olumsuz algılardan dolayı üniversiteden uzaklaşmaları ve kopmaları (Long, 1977) öğrenci sinizminin öğrenciler üzerindeki inançsal, duygusal ve davranışsal açıdan olumsuz etkilerine örnek gösterilebilir. Üniversite eğitimi almaya hak kazanarak kendi kariyer hedefine yönelmiş olan bir öğrenci, üniversiteyi yalnızca eğitim kurumu

değil daha evrensel boyutta kendisini akademik, sosyal, zihinsel ve kariyer gibi birçok açıdan hayata hazırlayan bir kurum olarak algılar. Gerek öğrencilerin beklentilerinin yüksekliği, gerekse üniversitelerin öğrenci beklentilerini karşılayacak düzeyde olmaması üniversiteye yönelik hayal kırıklığına ve sinik tutumların ortaya çıkmasına neden olabilir. Dolayısıyla üniversitesine yönelik hayal kırıklığı ve sinik tutum içinde olan bir öğrencinin hedeflerinde de sapmalar meydana gelir (Brockway et al., 2002). Hedefte sapmalar sonucunda ise öğrencilerin akademik başarılarında düşüş meydana gelebilir (Karadağ, Kılıçoğlu & Yılmaz, 2014).

Öğrenci sinizmini belirlemek ve ölçmek için uluslararası alanda en yaygın kullanılan ölçeklerden biri Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeği (ÜSTÖ)'dir [“The Cynical Attitudes Toward College Scale (CATCS)”] (Brockway et al., 2002; Wei et al., 2015; Zuffo, Maiolo & Cortin, 2013). Bu ölçek ile öğrencilerin sinik tutuma sahip olup olmadığı ve sinik tutumun ne düzeyde olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. Ayrıca, bu ölçek ile mevcut eğitim kurumunu (üniversite, diğer yükseköğretim kurumları, vb.) suçlamak yerine kurumunun kalitesinin yükseltmenin önemi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla ÜSTÖ, eğitim kurumunun kalitesini yükseltmek isteyen yöneticiler için önemli bir bilgi sağlama aracı olarak görülmektedir (Brockway et al., 2002). ÜSTÖ'nün, Long (1977) 'un geliştirdiği öğrenci sinizmi ölçeğine göre çeşitli avantajlı yönleri bulunmaktadır. Long (1977) ölçeğini geliştirirken verileri bir devlet üniversitesinden toplamış; Brockway ve ark. (2002) ise ölçeklerini geliştirirken verilerini özel, devlet ve askeri üniversitelerin yer aldığı üç farklı üniversite ortamında toplamışlardır. Long (1977) öğrenci sinizmi ile üniversitelerin akademik çevresi ve yönetim özelliklerine vurgu yaparken; Brockway ve ark. (2002) ise üniversitelerin sosyal ve kurumsal boyutlarına da odaklanmıştır, dolayısıyla geliştirdikleri ÜSTÖ, araştırmacılara çok boyutlu bir bakış sunabilir.

Öğrenci sinizmi kavramı ile üniversiteden beklentiler, algılar ve beklentiler ile algılar arasındaki uyumsuzluk (üniversite uyumsuzluğu) öğelerine vurgu yapılmaktadır (Brockway et al., 2002). Literatürde, yükseköğretimde öğrenci beklentileri (Awang et al., 2014; Ekinci ve Burgaz, 2007; Enterieva ve Sezgin, 2016; Licata ve Maxham, 1999; Naralan ve Kaleli, 2012; Sander et al., 2000; Şahin, Zoraloğlu ve Fırat, 2011) ve üniversiteye uyum (Aslan, 2015; Bulut ve Serin, 2016; Bülbül ve Acar Güvendir, 2014; Deniz, 2012; İkiz ve Otlu, 2015; Sevinç ve Gizir, 2014; Sürücü ve Bacanlı, 2010) konularında çalışmalar bulunmaktadır. Yükseköğretimde öğrenci algılarının ise metaforlar aracılığı ile de incelendiği gözlenmiştir (Demirtaş & Çoban, 2014; Korkmaz & Bağçeci, 2013; Koşar, 2016; Oyman & Şentürk, 2015). Öğrenci sinizmi kavramının tutumsal bir kavram olduğu göz önünde bulundurulduğunda, ulusal literatürde özellikle üniversite öğrencilerinin mezun olacakları meslek alanlarına ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik araştırmalarda bulunmaktadır (Çapa & Çil, 2000; Çapri & Çelikalı, 2008; Özder, Konedralı, & Zeki, 2010; Üstüner, 2006; Terzi & Tezci, 2007). Sadece üniversiteye ilişkin tutumların incelendiği araştırmalara rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu araştırma ile öğrencilerin buldukları üniversiteye ilişkin olumsuz tutumlarını (öğrenci sinizmini)

ölçmeye yönelik bir ölçeğin ulusal literatüre kazandırılması ve öğrenci sinizmine ilişkin veriler sunarak ileride gerçekleştirecek olan araştırmalara yol gösterilmesi amaçlanmıştır.

Yükseköğretim kurumlarında yüksek düzeyde sinik tutumlar sergileyen öğrencileri ve öğrenci sinizmine neden olan çevresel faktörleri belirlemek ve tanımak önemlidir. Bunun sebebi, kurumsal iyileştirme olanaklarını sağlamak ve üniversite sisteminde yaşanan kusurlara yönelik farkındalık durumlarını artırmak olarak ifade edilebilir. Sinik tutumlar sergileyen öğrencilerin olumsuz görüşleri üniversite sisteminde olumlu yönde değişiklik sağlamada katalizör görevi de üstlenebilir (Brockway et al., 2002). Dolayısıyla üniversite yöneticileri bu öğrencilerin de görüşlerini dinlemeli, dikkate almalı ve görüşlerinden yararlanmalıdır. Bu bağlamda araştırmamızın amacı, Brockway ve ark. (2002) tarafından geliştirilen Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması ve geçerlik-güvenilirlik çalışmasını gerçekleştirmektir.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması Çalışma grubu 1 ve Çalışma grubu 2 yardımıyla gerçekleştirilmiştir. ÜSTÖ'nün Türkçe formu ile İngilizce formu arasındaki tutarlılığı belirlemek için gerçekleştirilen dilsel eşdeğerlik çalışmasını kapsayan Çalışma Grubu 1'de, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalında üçüncü sınıfta öğrenim gören 32 öğretmen adayı yer almaktadır. Çalışma Grubu 2'de ise, uygun örnekleme yöntemi esas alınarak belirlenen ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi, İngiliz Dili, Matematik, Okul Öncesi, Sınıf, Sosyal Bilgiler ve Türkçe Eğitimi ile Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı üçüncü ve dördüncü sınıflarında öğrenim gören 508 öğretmen adayı bulunmaktadır. Öğretmen adaylarının %48.6'sı üçüncü sınıfta (n=247) ve %51.4'ü ise dördüncü sınıfta (n=261) öğrenim görmektedir. Ayrıca, öğretmen adaylarının 392'si (%77.8) kadın, 112'si (%22.2) erkektir. Yaş ortalamaları 21.20 (SS=1.39) ve akademik ortalamaları 4.00 üzerinden 3.03'tür (SS=0.38).

Veri Toplama Aracı

Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeği (ÜSTÖ). Brockway ve ark. (2002) tarafından geliştirilen Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeği (ÜSTÖ), 18 madde ve dört boyuttan oluşmaktadır. Bu dört boyut; i) *politik sinizm*, ii) *akademik sinizm*, iii) *sosyal sinizm* ve iv) *kurumsal sinizm* olarak adlandırılmıştır. Politik sinizm boyutu dört, akademik sinizm boyutu altı, sosyal sinizm boyutu dört ve kurumsal sinizm boyutu da dört maddeden oluşmaktadır. Öğrencilerin üniversite deneyimleri ve/veya üniversite ortamına ilişkin karşılanamayan beklentilerden kaynaklanan hayal kırıklığı ve olumsuz inançlarını nitelendirilen tutumlarını belirlemeye yönelik bu ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması, ölçeği geliştirenlerden gerekli izinlerin alınması sonucunda araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Ölçekte görüşler, (5) tamamen katılıyorum, (4) katılıyorum, (3) kararsızım, (2) katılmıyorum ve (1) hiç katılmıyorum şeklinde beşli Likert tipi bir derecelendirme ile alınmıştır. Ölçeğin her bir

boyutunda elde edilen puanların yüksekliği, o boyuttaki sinik tutum düzeyinin yüksek olduğunu ifade etmektedir. Ölçeğin 4., 5., 6., 7., 10., 12., 13., 14., 16. ve 18. maddeleri terstir. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen modelin uyum indeksleri, hem ölçeğin geliştirildiği örneklem hem de doğrulandığı örneklem için ayrı ayrı incelenmiştir. Ölçeğin geliştirildiği örneklemdeki dört boyutlu modelin uyum indeksleri [$\chi^2=392.29$, $sd=129$, $P<0,001$], RMSEA = 0.066, GFI = 0.92 ve CFI = 0.91; ölçeğin doğrulandığı örneklemdeki dört boyutlu modelin uyum indeksleri ise [$\chi^2=418.77$, $sd=129$, $P<0,001$], RMSEA = 0.070, GFI = 0.91 ve CFI = 0.88 olarak bulunmuştur. Ölçeğin geliştirildiği örneklemde Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları politik sinizm için $\alpha = .75$; akademik sinizm için $\alpha = .70$; sosyal sinizm için $\alpha = .75$ ve kurumsal sinizm için $\alpha = .84$ olarak hesaplanırken; ölçeğin doğruladıkları örneklemde ise değerler sırasıyla $\alpha = .72$; $\alpha = .69$; $\alpha = .74$ ve $\alpha = .76$ olarak belirlenmiştir (Brockway et al., 2002).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışma Grubu 1'de yer alan veriler, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Eylül 2016 tarihinde; Çalışma Grubu 2'de yer alan veriler ise, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Ekim-Aralık 2016 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 13.0 ve LISREL 8.54 paket programlarından yararlanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek için doğrulayıcı faktör analizi, yakınsama geçerliliğini sağlamak için birleşik güvenilirlik, güvenilirlik için ise Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları hesaplaması gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde ölçeğin, dilsel geçerliliğine ilişkin bulgular, doğrulayıcı faktör analizine ilişkin bulgular, birleşik güvenilirliğine ilişkin bulgular ve güvenilirliğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Ölçeğin Dil Geçerliliğine İlişkin Bulgular

Dilsel eşdeğerlik çalışmalarından çeviri-geri çeviri (Brislin, Lonner ve Thorndike, 1973) tekniğine dayalı olarak Afyon Kocatepe Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda görev yapmakta olan iki öğretim elemanı tarafından İngilizce asıl formdaki ölçek Türkçeye çevrilmiştir. Çevrilen ölçek maddeleri dil (dilbilgisi) ve anlam (okunabilirlik ve anlaşılabilirlik) bakımından eğitim bilimleri anabilim dalında görev yapan iki öğretim elemanı tarafından gözden geçirilmiş, değerlendirilmiş ve geliştirilen öneriler doğrultusunda Türkçe form düzenlenmiştir. Düzenlenen Türkçe form, yabancı diller anabilim dalında görevli bir öğretim üyesi tarafından tekrar İngilizce'ye çevrilmiştir. Böylece, İngilizce asıl formdaki ölçek maddelerinin geri-çeviri formdaki ölçek maddeleriyle örtüşüp örtüşmediği incelenmiştir. Son aşamada ise, ölçeğin Türkçe formu ile özgün formu arasındaki tutarlılığı belirlemek için, ölçeğin önce İngilizce asıl formları daha sonra Türkçe formları ikişer hafta ara ile 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalında üçüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarından oluşan bir çalışma grubunda (Çalışma Grubu 1) uygulanmıştır. Uygulama yapılan çalışma grubunun ölçeğin esas uygulamasının yapılacağı çalışma gru-

bunu (Çalışma Grubu 2) temsil edici nitelikte olmasına dikkat edilmiştir. İngilizce ve Türkçe formların deneme uygulamalarından elde edilen verilerle, ölçeğin tüm maddeleri için Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Ölçekte yer alan tüm maddelerin Pearson korelasyon katsayılarının politik sinizm için, .411-.522; akademik sinizm için .416-.689; sosyal sinizm için .452-.679 ve kurumsal sinizm için .474-.755 arasında değiştiği ve $p<.01$ ile $p<.05$ düzeyinde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu gözlenmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin iki uygulaması arasındaki tutarlılığın 'kabul edilebilir' düzeyde olduğunu ve dilsel eşdeğerliğinin sağlandığını göstermektedir.

Ölçeğin Doğrulayıcı Faktör Analizine (DFA) İlişkin Bulgular

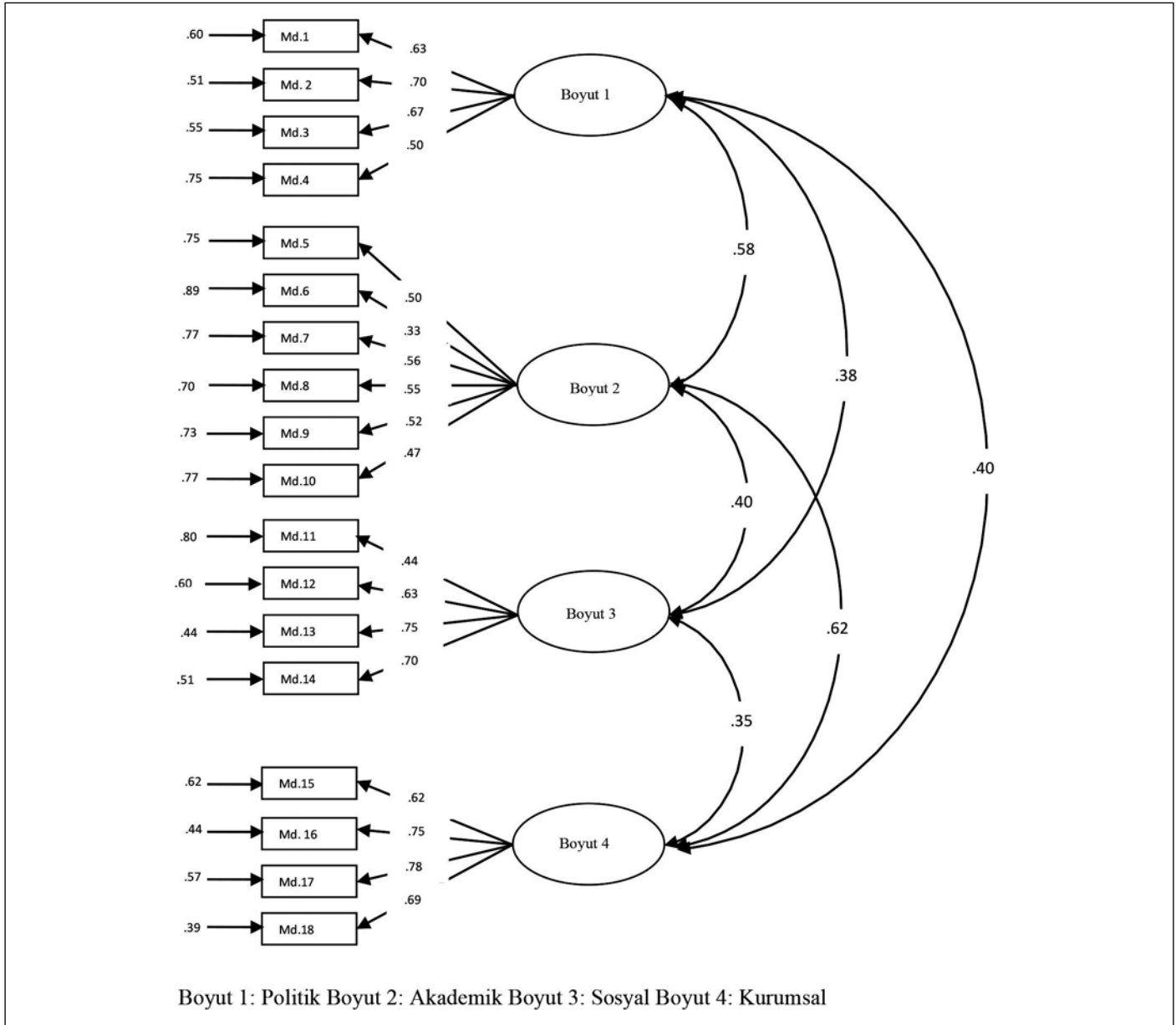
Orijinal ölçekte elde edilen 18 maddeli ve dört boyutlu yapı, doğrulayıcı faktör analizi ile sınanmıştır. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen modelin uyum indeksleri incelenmiş ve dört faktörlü modelin [$\chi^2=355.88$, $sd=129$, $P<0,001$], (χ^2/sd)= 2.76; RMSEA = 0.059, AGFI = 0.90, GFI = 0.93, NFI = 0.86, CFI = 0.90, SRMR = 0.058, RMR = 0.070 uygunluk istatistiklerinin kabul edilebilir ölçüt değerleri aralığında ve modelin verilerle anlamlı olduğu tespit edilmiştir (Jöreskog & Sörbom 1993; Schermelleh Engel, Moosbrugger & Müller, 2003). Ölçeğin dört boyutlu modeline ilişkin faktör yük değerleri, hata katsayıları ve boyutlar arası korelasyon değerleri Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1'de faktör yüklerini gösteren Lambda-x değerleri incelendiğinde, bu değerlerin politik sinizm boyutuna ilişkin maddeler için .50 ile .70, akademik sinizm boyutuna ilişkin maddeler için .33 ile .56; sosyal sinizm boyutuna ilişkin maddeler için .44 ile .75 ve kurumsal sinizm boyutuna ilişkin maddeler için .62 ile .78 arasında değiştiği görülmektedir. Elde edilen faktör yüklerinin $p<0.05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı ve yeterli düzeyde olduğu ifade edilebilir. Ayrıca, politik sinizm boyutunu en çok madde 2, akademik sinizm boyutunu en çok madde 7, sosyal sinizm boyutunu en çok madde 13 ve kurumsal sinizm boyutunu en çok madde 17'nin etkilediği gözlenmiştir. Sonuç olarak, ölçeğin dört boyutlu yapısı, doğrulayıcı faktör analizi ile doğrulanmıştır. ÜSTÖ'yü oluşturan maddelerin t ve R² (açıklanan varyans- çoklu korelasyon kareleri) değerlerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Ölçeğin Birleşik Güvenilirliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin yakınsama geçerliliğini sağlamak amacıyla yapı güvenirliliği ve açıklanan ortalama varyans değerlerini kapsayan birleşik güvenirliliği işlemi gerçekleştirilmiştir. Yapı güvenirliliği, Yapı güvenirliliği = $(\sum \text{Faktör yükleri})^2 / [(\sum \text{Faktör yükleri})^2 + \sum \text{Hata katsayıları}]$ formülü ile hesaplanmış olup; elde edilen değer 0.70'ten büyük olması varsayımının karşılanmasına dikkat edilmiştir. Açıklanan varyans ise, "açıklanan varyans = $(\sum \text{faktör yükleri}^2) / [(\sum \text{faktör yükleri}^2) + \sum \text{hata katsayıları}]$ " formülü ile hesaplanmış olup; elde edilen değer 0.50'den fazla olması beklenmektedir (Hair, 1998: 611-612).

Tablo 2'de yer alan ölçekteki dört boyutun birleşik güvenirlilik değerleri incelendiğinde; politik sinizm boyutunun yapı güvenirliliği .72 ve açıklanan varyans oranı .40, akademik sinizm boyutunun yapı güvenirliliği .66 ve açıklanan varyans oranı .25,

Şekil 1: Üniversiteye yönelik sinik tutumlar ölçeği'ne ilişkin doğrulayıcı faktör analizi modeli.

sosyal sinizm boyutunun yapı güvenilirliği .73 ve açıklanan varyans oranı .41 ve kurumsal sinizm boyutunun yapı güvenilirliğinin .80 ve açıklanan varyans oranının .51 olduğu görülmektedir. Ölçekteki boyutlara ilişkin yapı güvenilirliği bir boyut hariç (akademik sinizm) diğer tüm boyutlar için, .70'in üzerinde değerler hesaplanmıştır. Boyutlara ilişkin yapı güvenilirliği düzeyi, yüksekten düşüğe doğru *kurumsal sinizm*, *sosyal sinizm*, *politik sinizm* ve *akademik sinizm* şeklinde sıralanmaktadır. Tüm bu verilere dayalı olarak ÜSTÖ'yü oluşturan boyutların içsel tutarlılıklarının 'güçlü' olduğundan bahsedilebilir (Nunnally & Bernstein, 1994). Ayrıca, ölçekteki boyutlara ilişkin açıklanan ortalama varyans oranlarının 0.50'nin altında değerde olması (kurumsal sinizm boyutu hariç) nedeniyle ÜSTÖ'yü oluşturan boyutların yapıyı açıklama güçlerinin sınırlı düzeyde olduğun-

dan da bahsedilebilir. Boyutlar arasındaki korelasyon katsayıları incelendiğinde; politik ile akademik ($r = .58$), politik ile sosyal ($r = .38$), politik ile kurumsal ($r = .40$), akademik ile sosyal ($r = .40$), akademik ile kurumsal ($r = .62$) ve sosyal ile kurumsal ($r = .35$) arasında pozitif ve orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler saptanmıştır.

Ölçeğin Güvenilirliğine İlişkin Bulgular

ÜSTÖ'nün güvenilirliğini tespit etmek amacıyla hesaplanan iç tutarlılık katsayıları boyutlarda sırasıyla .616, .590, .662 ve .612 iken tüm ölçek maddeleri için ise 0.828'dir. Ayrıca, ÜSTÖ'yü oluşturan tüm maddelerin madde analizi değerleri incelendiğinde, düzeltilmiş madde-faktör puanları arasındaki korelasyon değerlerinin politik sinizm boyutu için .386-.460,

Tablo 1: Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeği'ne Ait Maddelerin t ve R² (Açıklanan Varyans) Değerleri

	İfadeler	Boyut 1		Boyut 2		Boyut 3		Boyut 4	
		R ²	t	R ²	t	R ²	t	R ²	t
Boyut 1: Politik Sinizm	1	.40	13.65						
	2	.49	15.39						
	3	.45	14.60						
	4	.25	10.49						
Boyut 2: Akademik Sinizm	5			.25	10.16				
	6			.11	6.46				
	7			.31	11.55				
	8			.30	11.42				
	9			.27	10.67				
	10			.23	9.68				
Boyut 3: Sosyal Sinizm	11					.20	9.22		
	12					.40	13.66		
	13					.56	16.46		
	14					.49	15.37		
Boyut 4: Kurumsal Sinizm	15							.38	14.03
	16							.56	18.04
	17							.61	19.07
	18							.48	16.35

Tablo 2: Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeği'ne İlişkin Birleşik Güvenirlik Analizi Değerleri

Boyutlar	Yapı Güvenirliği	Açıklanan Ortalama Varyans	Ortalama	SS	1	2	3	4
1. Politik Sinizm	0.72	0.33	2.95	.74	1			
2. Akademik Sinizm	0.66	0.25	2.92	.69	0.58**	1		
3. Sosyal Sinizm	0.73	0.41	3.63	.79	0.38**	0.40**	1	
4. Kurumsal Sinizm	0.80	0.51	2.35	.84	0.40**	0.62**	0.35**	1

akademik sinizm boyutu için .258-.446, sosyal sinizm boyutu için .360-.419 ve kurumsal sinizm boyutu için .390-.553 arasında değiştiği görülmektedir. Büyüköztürk (2006) düzeltilmiş madde-faktör puanları arasındaki korelasyon değerlerinin .30 ve daha yüksek olmasının maddelerin iyi derecede ayırt edicilik özelliğine sahip olduğunu ve .20 - .30 aralığında olmasının ise, maddelerin zorunlu görülmesi durumunda ölçekte yer alabileceğini ifade etmektedir. Bu bağlamda, mevcut ölçeğin maddelerinin ayırt edicilik gücünün yüksek olduğu söylenebilir. Tüm bu görüş ve değerler doğrultusunda, ÜSTÖ'nün yeterli güvenilirlik düzeyinde olduğundan bahsedilebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Öğretmen adaylarının üniversitelere yönelik sinik tutumlarını belirleyebilmek için yapılan bu çalışmada, Brockway ve ark. (2002) tarafından geliştirilen Üniversiteye Yönelik Sinik Tutumlar Ölçeği (ÜSTÖ)'nin Türkçeye uyarlaması ve geçerlik güvenilirlik çalışması gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin orijinal halindeki dört boyutlu 18 maddeli yapısı ile Türkçe'ye uyarlanan formundaki benzer yapının uyumlu olduğu doğrulanmış ve Türkiye normlarında geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu kanıtlanmıştır.

Politik sinizm, öğrencilerin üniversite yönetimine (okul yönetimi); akademik sinizm, öğrencilerin dersleri, sınav notları ve derslerine giren öğretim elemanlarına; sosyal sinizm, öğrencilerin üniversitelerindeki sosyal alanlar ve etkinliklere; kurumsal sinizm ise öğrencilerin buldukları üniversiteye ilişkin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal görüşlere ilişkin olumsuz tutumlara odaklanmaktadır. ÜSTÖ'nün, yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin sinik tutumlarının belirlenmesi ve yükseköğretim kurum yöneticileri ve öğretim elemanları için öğrenci sinizmi kavramına ilişkin farkındalık oluşturabilmesi için yararlı olduğu kanaatine varılmıştır. Yapılan pilot uygulamada ölçeğin orijinal dildeki sonuçlarıyla çevirilen dildeki sonuçlarının paralellik gösterdiği görüldüğünden, kültürel kaygıların uyarlanan ölçekten uzak olduğu da görülmüştür.

Araştırma sonunda elde edilen bulgulara dayalı olarak ÜSTÖ'nün öğretmen adaylarının buldukları üniversiteye yönelik sinizm tutumlarını değerlendirmede uygun bir veri toplama aracı olduğu söylenebilir. İlgili ulusal literatür incelendiğinde, yurt içindeki üniversitelerde öğrenci sinizmini belirlemek üzere ölçek geliştirme ya da uyarlama çalışmasına rastlanılmamıştır. Bu araştırma ile öğrenci sinizmi kavramı ulusal literatüre tanıtılmış, öğrencilerin öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumuna yönelik sinik tutumlarının değerlendirilmesinde Türkçe'ye uyarlanmış bir ölçeğin kullanılabilirliği ortaya konmuştur. Bu ölçek, diğer yükseköğretim kurumlarında farklı örneklem gruplarında da kullanılabilir. Böylece, öğrencilerin öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarına yönelik olarak politik, akademik, sosyal ve kurumsal açıdan olumsuz tutumları değerlendirilerek kurumsal iyileştirmeler üzerinde çalışılabilecektir.

KAYNAKLAR

Andersson, L. M., & Bateman, T. S. (1997). Cynicism in the workplace: Some causes and effects. *The Journal of Organizational Behavior*, 18(5), 449-469.

- Arabacı, İ. B. (2010). The effects of depersonalization and organizational cynicism levels on the job satisfaction of educational inspectors. *African Journal of Business Management*, 4(13), 2802-811.
- Aslan, S. (2015). Üniversite yaşamına uyum ölçeği'nin geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(4), 132-145.
- Awang, M. M., Ahmad, A. R., Abu-Bakar, N. A., Ghani, S. A., Saad, C. P., Husin, S., Hashim, Z., Ibrahim, M. A. H., & Alfitri, A. (2014). Examining gaps between students' expectations and experiences in a private university. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 5(8), 396-401.
- Barefoot, J. C., Dodge, K. A., Peterson, B. L., Dahlstrom, W. G. & Williams, R. B. (1989). The Cook-Medley hostility scale: Item content and ability to predict survival. *Psychosomatic Medicine*, 51(1), 46-57.
- Bedian, A. (2007). Even if the Tower is "Ivory", It isn't "White": Understanding the consequences of faculty cynicism. *Academy of Management Learning and Education*, 6(1), 9-32.
- Brandes, P. M. (1997). *Organizational cynicism: Its nature, antecedents, and consequences* (Doctoral dissertation, The University of Cincinnati, Ohio).
- Brislin, R. W., Lonner, W. J., & Thorndike, R. M. (1973). *Cross-Cultural Research Methods*. New York: John Wiley & Sons.
- Brockway, J. H., Carlson, K. A., Jones, S. K. & Bryant, F. B. (2002). Development and validation of a scale for measuring cynical attitudes toward college. *Journal of Educational Psychology*, 94(1), 210-224.
- Brown, M., & Cregan, C. (2008). Organizational change cynicism: The role of employee involvement. *Human Resource Management*, 47(4), 667-686.
- Bulut, C., & Serin, N. B. (2016). Öğretmen adaylarının üniversite yaşamına uyum düzeyleri ile yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 5(4), 1-7.
- Bülbül, T., & Acar-Güvendir, M. (2014). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin yükseköğretim yaşamına uyum düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 397-418.
- Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal Bilimler için veri analizi el kitabı, istatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorumu*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çapa, Y., & Çil, N. (2000). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çapri, B., & Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Dean Jr, J. W., Brandes, P., & Dharwadkar, R. (1998). Organizational cynicism. *The Academy of Management Review*, 23(2), 341-352.
- Demirtaş, H., & Çoban, D. (2014). Üniversite öğrencilerinin, üniversite ve fakülte kavramlarına ilişkin metaforları (İnönü Üniversitesi Örneği). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 113-144.
- Deniz, A. Ç. (2012). Üniversite gençliğinin uyum sağlama süreçleri: Bir biyografi denemesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 4(1), 99-121.

- Eaton, J. A. (2000). *A social motivation approach to organizational cynicism* (Master's thesis, York University, Toronto, Ontario). Retrieved from <http://www.collections.Canada.gc.ca/obj/j4/f2/dsk2/http/MQ59131.pdf>
- Ekinçi, C. E., & Burgaz, B. (2007). Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin bazı akademik hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 120-134.
- Enterieva, M., & Sezgin, F. (2016). Türki cumhuriyetlerden Türkiye'ye gelen yükseköğretim öğrencilerinin akademik ve sosyal beklentilerinin karşılanma düzeyi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(1), 102-115.
- Goldner, F. H., Ritti, R. R., & Ference, T. P. (1977). The production of cynical knowledge in organizations. *American Sociological Review*, 42(4), 539-551.
- Hair, J. F. (1998). *Multivariate data analysis*. (5th Ed.). Upper Saddle River, N. J.: Prentice Hall.
- Hançerlioğlu, O. (1993). *Dünya inançları sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- James, M. S. L. (2005). *Antecedents and consequences of cynicism in organizations: An examination of the potential positive and negative effects on school systems* (Doctoral dissertation, The Florida State University, Florida).
- Johnson, J. L., & O'Leary-Kelly, A. M. (2003). The effects of psychological contract breach and organizational cynicism: Not all social exchange violations are created equal. *Journal of Organizational Behavior*, 24(5), 627-647.
- Jöreskog, K., & Sörbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural equation modeling with the SIMPLIS command language*. Lincolnwood: Scientific Software International.
- İkiz, F. E., & Otlu, B. M. (2015). Üniversite yaşamına uyum sürecinde yaşanan sorunlar ve başa çıkma yolları. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(4), 35-51.
- Kalağan, G., & Güzeller, C. O. (2010). Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 83-97.
- Kanter, D. L., & Mirvis, P. H. (1989). *The cynical Americans: Living and working in an age of discontent and disillusion*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Karadag, E., Kilicoglu, G., & Yilmaz, D. (2014). Organizational cynicism, school culture, and academic achievement: The study of structural equation modeling. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 14(1), 102-113.
- Korkmaz, F., & Bağçeci, B. (2013). Lise öğrencilerinin "üniversite" kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 187-204.
- Koşar, D. (2016). The metaphorical perceptions of teacher candidates towards the concepts "university" and "academic staff". *International Online Journal of Educational Sciences*, 8(3), 113-127.
- Licata, J. W., & Maxham, J. G. (1999). Student expectations of the university experience: Levels and antecedents for pre-entry freshmen. *Journal of Marketing for Higher Education*, 9(1), 69-91.
- Long, S. (1977). Academic disaffection and the university student. *Educational Studies*, 3, 67-79.
- Mirvis, P. H., & Kanter, D. L. (1991). Beyond demography: A psychographic profile of the workforce. *Human Resource Management*, 30(1), 45-68.
- Naralan, A., & Kaleli, S. S. (2012). Üniversite öğrencilerinin üniversiteden beklentileri ve bölüm memnuniyeti araştırması: Atatürk Üniversitesi örneği. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1309-8039.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). The assessment of reliability. *Psychometric Theory*, 3(1), 248-292.
- O'Hair, D., & Cody, M. J. (1987). Machiavellian beliefs and social influence. *Western Journal of Speech Communication*, 51, 279-303.
- Oyman, N., & Şentürk, İ. (2015). Öğretmen adayları ve öğretim üyelerinin "üniversite" kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 21(3), 367-394.
- Özder, H., Konedraı, G., & Zeki, C. P. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(2), 253-275.
- Pitre, J. L. (2004). Organizational cynicism at The United States Naval Academy: An exploratory study (Master's thesis, Naval Postgraduate School, California).
- Qian, Y., & Daniels, T. D. (2008). A communication model of employee cynicism toward organizational change. *Corporate Communication: An International Journal*, 13(3), 319-332.
- Rosenthal, U., van Schendelen M. P. C. M. (1977). Politiek Zelfvertrouwen, Wantrouwen en Cynisme. In G. A. Irwin, J. Verhoef, & C. J. Wiebrens (Eds.), *De Nederlandse Kiezer' 77* (pp. 33-45).
- Reichers, A. E., Wanous, J. P., & Austin, J. T. (1997). Understanding and managing cynicism about organizational change. *Academy of Management Executive*, 11(1), 48-59.
- Sander, P., Stevenson, K., King, M., & Coates, D. (2000). University students' expectations of teaching. *Studies in Higher Education*, 25(3), 309-323.
- Schermelleh-Engel, K. & Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8, 23-74.
- Schyns, P., Nuus, M., & Dekker, H. (2004). A Conceptual and Empirical Evaluation of Political Cynicism. Paper prepared for presentation at the 'PoliticoGenetmaal', Antwerp, Belgium (May 27-28, 2004). Retrieved from <http://www.politologischinstituut.be/PE2004/documents/11SchynsNuusDekker.pdf>
- Sevinç, S., & Gizir, C. A. (2014). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin bakış açılarından üniversiteye uyumu olumsuz etkileyen faktörler (Mersin üniversitesi örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(4), 1285-1308.
- Stanley, D. J. (1998). Employee cynicism about organizational change: Development and validation of a measure (Master's thesis, University of Western Ontario, Ontario).
- Sürücü, M., & Bacanlı, F. (2010). Üniversiteye uyumun psikolojik dayanıklılık ve demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty*, 30(2), 375-396.
- Şahin, İ., Zoraloğlu, Y. R., & Fırat, N. Ş. (2011). Üniversite öğrencilerinin yaşam amaçları, eğitsel hedefleri üniversite öğreniminden beklentileri ve memnuniyet durumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17(3), 429-452.

- Terzi, A. R., & Tezci, E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.
- Tinto, V. (1993). *Leaving college: Rethinking the causes and cures of student attrition*. Chicago: Chicago University Press.
- Ulaş, S. E. (2002). *Felsefe Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45, 109-127.
- Vance, R. J., Brooks, S. M., & Tesluk, P. E. (1996). Organizational cynicism, cynical cultures, and organizational change. Working Paper. Center for Applied Behavioral Sciences, Pennsylvania State University.
- Wanous, J. P., Reichers, A. E., & Austin, J. T. (1994). Organizational cynicism: An initial study. *Academy of Management Best Papers Proceedings*, 269–273.
- Wei, X., Wang, R., & MacDonald, E. (2015). Exploring the relations between student cynicism and student burnout. *Psychological Reports*, 117(1), 103-115.
- Zuffo, R. G., Maiolo, M. E., & Cortin, M. (2013). Student cynicism: An Initial Italian validation of C. A. T. C. S. (Cynical attitudes toward college scale). *Procedia-Social and Behavioral Science*, 84, 283 – 287.